HE 27/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kyberturvallisuuslain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kyberturvallisuuslakia ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia.

Esityksellä saatettaisiin kyberturvallisuuslain sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 4 a luvun soveltamisala koskemaan sellaisia yhteisöjä, jotka määritetään yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla. Esityksellä täydennettäisiin kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin sekä kyberturvallisuutta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin kansallista täytäntöönpanoa.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kyberturvallisuutta ja sitä koskevaa yhteistyötä viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä vahvistetaan, hallitus parantaa tietoturvaa kriittisillä toimialoilla ja EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä vältetään kansallista lisäsääntelyä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain kanssa.

———————

SISÄLLYS

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Tieto- ja viestintäteknologia sekä niihin liittyvät palvelut ovat keskeinen osa nykyaikaista yhteiskuntaa ja sen kriittistä infrastruktuuria. Kehittyneet tieto- ja viestintäteknologiset ratkaisut mahdollistavat uusia innovaatioita, toimintatapoja ja palveluita yhteiskunnassa. Samaan aikaan yhä useammat palvelut ja toiminnot ovat kasvavassa määrin riippuvaisia viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien luotettavasta toiminnasta. Viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien kyberturvallisuuteen kohdistuu monenlaisia riskejä, jotka toteutuessaan aiheuttavat häiriöitä ja haittoja erilaisten syy-yhteyksien seurauksena. Häiriön tai haitan toteutuminen voi olla seurausta tahattomasta vahingosta tai tahallisesta oikeudettomasta teosta, jonka taustalla olevat motiivit vaihtelevat.

Suomi on tietoyhteiskuntana riippuvainen viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien toiminnasta ja näin ollen myös haavoittuvainen niihin kohdistuville häiriöille. Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kannalta on tärkeää kasvattaa kyberturvallisuuden tasoa viestintäverkoissa ja tietojärjestelmissä. Kyberturvallisuuteen liittyvistä häiriöistä voi aiheutua merkittäviä taloudellisia seurauksia, niin yhteiskunnalle kuin yksityisille kansalaisille, yrityksille ja muille yhteisöille. Palveluiden toiminnan kannalta erityisen haitallisia voivat olla häiriöt, joiden seurauksena palvelut tai niissä säilytetyt tiedot, eivät olisi käyttäjiensä käytettävissä. Häiriön aiheuttama taloudellinen vahinko voi johtua esimerkiksi omaisuuden vahingoittumisesta, yrityksen liiketoiminnan keskeytymisestä tai kuluista, jotka syntyvät vahingoilta suojautumisesta. Yhteiskunnan toiminnan kannalta on tärkeää huolehtia kyberturvallisuudesta sellaisissa tietojärjestelmissä ja viestintäverkoissa, joiden avulla tuotetaan palveluita ja harjoitetaan toimintaa, joka on osa yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria.

Esityksen valmisteluun on johtanut kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557, jäljempänä *CER-direktiivi* sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555 toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (NIS 2 -direktiivi), jäljempänä *NIS 2 -direktiivi*.

CER-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskee hallituksen esitys HE 205/2024 vp eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Hallituksen esityksen käsittely eduskunnassa on kesken. CER-direktiivin täytäntöönpanemiseksi on ehdotettu säädettäväksi uusi laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta. CER-direktiivin mukaiset kriittiset toimijat tunnistettaisiin lain nojalla Suomessa CER-direktiivin edellyttämän aikataulun mukaisesti kesään 2026 mennessä.

NIS 2 -direktiivi edellyttää, että CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi määritettäviin toimijoihin sovelletaan niiden koosta riippumatta NIS 2 -direktiivin mukaisia velvoitteita kyberturvallisuudesta. NIS 2 -direktiivin mukaisista velvoitteista kyberturvallisuudesta säädetään kyberturvallisuuslaissa (124/2025) ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, jäljempänä *tiedonhallintalaki*) 4 a luvussa. Koska kyberturvallisuuslain soveltamisala on laaja, valtaosa kriittiseksi määritettävistä toimijoista kuuluisi ennalta myös kyberturvallisuutta koskevien velvoitteiden soveltamisalaan. Vastaavasti myös

tiedonhallintalain soveltamisala kattaisi valtaosan kriittiseksi määritettävistä toimijoista julkishallinnon toimialalla, sillä julkishallinnon toimialan kyberturvallisuusvelvoitteita koskevan 4 a luvun soveltamisala on lähtökohtaisesti laajempi kuin julkishallinnon toimiala ehdotetussa laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta. Direktiivien täytäntöönpanoa olisi kuitenkin tarpeen täydentää siten, että kyberturvallisuutta koskevat velvoitteet soveltuisivat CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi määritettäviin toimijoihin myös silloin, kun kriittinen toimija ei ennalta kuuluisi kyberturvallisuuslain tai julkishallinnon toimialan osalta tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaan.

Hallituksen esityksessä HE 205/2024 vp jaksossa 10 todetaan, että valtioneuvosto valmistelee erikseen esityksen teknisistä lainsäädäntömuutoksista, jotka ovat tarpeen ehdotetun kyberturvallisuuslain (HE 57/2024 vp) velvoitteiden soveltamiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin NIS2- ja CER-direktiivien edellyttämällä tavalla. Tässä esityksessä on kyse viitatuista lainsäädäntömuutoksista.

NIS 2 -direktiivi on pantu kansallisesti täytäntöön kyberturvallisuuslailla (124/2025). Lisäksi julkishallinnon toimialan osalta NIS 2 -direktiivi on pantu täytäntöön tiedonhallintalain muutoksilla (125/2025).

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä sisäministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa.

NIS 2 -direktiivin ja sen kansallisen täytäntöönpanon valmistelu kuvataan hallituksen esityksen HE 57/2024 vp jaksossa 1.2.

CER-direktiivin ja sen kansallisen täytäntöönpanon valmistelu kuvataan hallituksen esityksen HE 205/2024 vp jaksossa 1.2.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Tässä jaksossa kuvataan direktiivien sisällöstä keskeisimmät kohdat, jotka liittyvät ehdotettaviin kyberturvallisuuslain ja tiedonhallintalain muutoksiin. NIS 2 -direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö on kuvattu muilta osin hallituksen esityksen HE 57/2024 vp jaksossa 2 sekä CER-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö hallituksen esityksen HE 205/2024 vp jaksossa 2.

NIS 2 -direktiivin soveltaminen CER-direktiivin nojalla määritettäviin toimijoihin

NIS 2 -direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään saavuttamaan kyberturvallisuuden yhteinen korkea taso kaikkialla unionissa sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseksi. CER-direktiivin tarkoituksena on sisämarkkinoiden toiminnan takaaminen kriittisten palvelujen osalta direktiivin soveltamisalalla ja parantaa Euroopan unionin kannalta välttämättömien palvelujen häiriönsietokykyä sekä ylläpitää yhteiskunnan elintärkeitä ja taloudellisia toimintoja määrittäen tietyt kriittiset sektorit, jotka tarjoavat tällaisia palveluja. NIS2-direktiivin tavoitteena on vahvistaa EU:n yhteistä ja jäsenvaltioiden kansallista kyberturvallisuuden tasoa yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten ja tärkeiden toimialojen ja toimijatyyppien osalta. CER-direktiivin tavoitteena on parantaa kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä sisämarkkinoilla.

NIS 2 -direktiivin yleinen soveltamisala määritellään sen 2 artiklassa. NIS 2 -direktiivin raportointi- ja riskienhallintavelvoitteet kohdistuvat sen 3 artiklassa määriteltäviin keskeisiin ja tärkeisiin toimijoihin.

NIS 2 -direktiivin 2 artiklan 3 kohdan nojalla direktiiviä sovelletaan CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi määritettyihin toimijoihin niiden koosta riippumatta. CER-direktiivillä asetetaan kriittisille toimijoille muuhun kuin kyberturvallisuuteen liittyviä velvoitteita riskienhallinnasta ja poikkeamien raportoinnista. Kyberturvallisuutta koskevilta osin kriittisiin toimijoihin olisi sovellettava NIS 2 -direktiivin mukaisia velvoitteita riskienhallinnasta ja poikkeamien raportoinnista.

CER-direktiivin 6 artiklassa säädetään kriittisten toimijoiden määrittämisestä. Jäsenvaltion on määritettävä viimeistään 17.7.2026 kriittiset toimijat CER-direktiivin liitteessä tarkoitetuilla toimialoilla ja alasektoreilla. Artiklan 2 kohdassa säädetään määrittämisessä huomioon otettavista perusteista. Artiklan 3 kohdassa säädetään jäsenvaltion velvoitteista laatia luettelo kriittisistä toimijoista ja sen varmistamisesta, että asianomaiselle taholle ilmoitetaan, että se on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Jäsenvaltion myös ilmoitettava kriittiseksi toimijaksi määritetylle sen velvoitteista. Artiklan 4 kohdassa säädetään siitä, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden CER-direktiivin mukaiset toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat NIS 2 -direktiivin mukaisille toimivaltaisille viranomaisille jäsenvaltioiden tämän artiklan mukaisesti määrittämät kriittiset toimijat yhden kuukauden kuluessa niiden määrittämisestä. Kohdan 5 mukaan jäsenvaltioiden on tarvittaessa ja vähintään 4 vuoden välein päivitettävä kriittisten toimijoiden luettelo. Komissio laatii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa suosituksia ja ei-sitovia ohjeita jäsenvaltioiden tueksi kriittisten toimijoiden määrittämisessä.

Keskeinen toimija

NIS 2 -direktiivin 3 artiklan 1 kohdan f-alakohdan nojalla direktiiviä sovellettaessa CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi määritettyjä toimijoita on pidettävä NIS 2 -direktiiviä sovellettaessa keskeisinä toimijoina.

Keskeisten ja tärkeiden toimijoiden erottelu on merkityksellistä NIS 2 -direktiivissä valvonnasta ja hallinnollisista seuraamuksista säädetyn kannalta. Keskeisten toimijoiden osalta valvonnan tulee kattaa etukäteis- ja jälkikäteisvalvonta, mutta tärkeiden toimijoiden osalta pelkkä jälkikäteisvalvonta on direktiivin nojalla riittävää. Lisäksi direktiivi edellyttää keskeisiin toimijoihin kohdistuvia eräitä valvontatoimivaltuuksia, joita tärkeiden toimijoiden osalta ei edellytetä. Lisäksi direktiivi asettaa keskeisiin toimijoihin kohdistuvan seuraamusmaksun alimman sallitun enimmäismäärän korkeammalle tasolle kuin tärkeiden toimijoiden osalla. Edellä todetusti NIS 2 -direktiivi edellyttää, että kriittisiä toimijoita olisi pidettävä keskeisinä toimijoina. Keskeisiin toimijoihin kohdistettavista valvontatoimenpiteistä säädetään NIS 2 -direktiivin 32 artiklassa ja hallinnollisten seuraamusmaksujen tasosta 34 artiklassa.

Poikkeamailmoitukset

NIS 2 -direktiivin 23 artiklassa säädetään toimijan velvollisuudesta ilmoittaa merkittävästä poikkeamasta toimivaltaiselle viranomaiselle ja tietoturvaloukkauksiin reagoivalle ja niitä tutkivalle NIS 2 -direktiivin mukaiselle CSIRT-yksikölle. NIS 2 -direktiivin 30 artiklassa säädetään muusta ilmoittamisesta kuin siitä, johon toimijat ovat velvoitettuja.

NIS 2 -direktiivin 23 artiklan 10 kohdan mukaan CSIRT-yksiköiden tai tapauksen mukaan toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava CER-direktiivin (mukaisille toimivaltaisille viranomaisille tietoa merkittävistä poikkeamista, poikkeamista, kyberuhkista ja läheltä piti -

tilanteista, joista CER-direktiivin nojalla kriittisiksi toimijoiksi määritetyt toimijat ovat ilmoittaneet NIS 2 -direktiivin 1 kohdan ja 30 artiklan mukaisesti.

Valvovien viranomaisten yhteistyö

NIS 2 -direktiivin 13 artiklassa säädetään kansallisen tason viranomaisyhteistyöstä NIS 2 -direktiivin valvonnassa. Artiklan 4 ja 5 kohdissa säädetään NIS 2 -direktiiviä ja CER-direktiiviä valvovien viranomaisten yhteistyöstä. Artiklan 4 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot edistävät muun ohella viranomaistyötä lainvalvontaviranomaisten, tietosuojaviranomaisten, siviili-ilmailuviranomaisen, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY 274 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 910/2014 (eIDAS-asetus) valvovan viranomaisen ja finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (jäljempänä DORA-asetus) valvovan viranomaisen kanssa. Artiklan 5 kohdan nojalla jäsenvaltioiden on varmistettava, että NIS 2 -direktiivin noudattamista valvovat viranomaiset ja CER-direktiivin noudattamista valvovat viranomaiset tekevät yhteistyötä ja vaihtavat säännöllisesti tietoja kriittisten toimijoiden määrittämisestä sekä riskeistä, kyberuhkista ja poikkeamista ja muista kuin kyberturvallisuuteen liittyvistä riskeistä, uhkista ja poikkeamista, jotka vaikuttavat kriittisiin toimijoihin, sekä tällaisten riskien, uhkien ja poikkeamien hallitsemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

NIS 2 -direktiivin 32 artiklassa säädetään keskeisten toimijoiden valvonnasta. Artiklan 9 kohta edellyttää, että NIS 2 -direktiivin noudattamista valvovien viranomaisten on ilmoitettava CER-direktiivin noudattamista valvoville saman jäsenvaltion asiaankuuluville viranomaisille, kun ne käyttävät valvonta- ja täytäntöönpanovaltuuksiaan varmistaakseen, että CER-direktiivin nojalla kriittiseksi toimijaksi määritetty toimija noudattaa NIS 2 -direktiiviä. Lisäksi kohdan nojalla CER-direktiivin mukaiset valvovat viranomaiset voivat tarvittaessa pyytää NIS 2 -direktiivin mukaisia valvovia viranomaisia käyttämään valvonta- ja täytäntöönpanovaltuuksiaan suhteessa kriittiseen toimijaan.

Kansallinen liikkumavara

NIS 2 - ja CER-direktiivit ovat luonteeltaan vähimmäisharmonisoivia. Direktiivit eivät estä pitämästä voimassa kansallisia säännöksiä, joilla varmistetaan korkeampi kyberturvallisuuden tai kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn taso edellyttäen, että tällaiset säännökset ovat yhdenmukaisia unionin oikeuden mukaisten jäsenvaltioiden velvollisuuksien kanssa.

NIS 2 - ja CER-direktiivit eivät sisällä kansallista liikkumavaraa, joka koskisi NIS 2 -direktiivin mukaisten kyberturvallisuuden riskienhallintaa ja merkittävien poikkeamien ilmoittamista koskevien velvoitteiden soveltamista CER-direktiivin mukaisesti kriittisiksi tunnistettuihin toimijoihin tai näiden toimijoiden pitämistä NIS 2 -direktiivissä tarkoitettuina keskeisinä toimijoina. Esityksen kannalta keskeinen kansallinen liikkumavara liittyy siihen, kuinka sääntelyn noudattamisen valvonta ja siihen liittyvät viranomaistehtävät Suomessa järjestetään.

Muilta osin kansallinen liikkumavara kuvataan NIS 2 -direktiivin osalta hallituksen esityksen HE 57/2024 vp jaksossa 2 sekä CER-direktiivin osalta hallituksen esityksen HE 205/2024 vp jaksossa 2.

3 Nykytila ja sen arviointi

Suomessa ei ole määritetty CER-direktiivin nojalla kriittisiä toimijoita. Kriittiset toimijat olisi määritettävä CER-direktiivin mukaisesti ensimmäistä kertaa heinäkuuhun 2026 mennessä. Kriittisten toimijoiden määrittäminen tapahtuisi ehdotetun CER-täytäntöönpanolain eli yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla. Lakia koskeva hallituksen esitys HE 205/2024 vp on eduskunnan käsiteltävänä.

NIS 2 -direktiivi on pantu täytäntöön uudella kyberturvallisuuslailla ja julkishallintoa koskevilta osin tiedonhallintalailla. Kyberturvallisuuslaki ja tiedonhallintalain muutokset ovat tulleet voimaan 8.4.2025 (HE 57/2024 vp; EV 15/2025 vp). Kyberturvallisuuslaissa säädetään NIS 2 -direktiivin mukaisista velvoitteista muille kuin julkishallinnon toimialan toimijoille. Kyberturvallisuuslain soveltamisala kattaa lähes kaikki toimialat, joilta kriittisiä toimijoita CER-direktiivin soveltamisalan mukaisesti tunnistetaan.

CER-direktiivin nojalla voidaan määrittää seuraavia toimijoita kriittisiksi, vaikka ne eivät kuulu nykyisin kyberturvallisuuslain soveltamisalaa määrittäviin liitteisiin I tai II:

- Tieliikenne, julkinen liikenne (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1370/2007 (13) 2 artiklan d alakohdassa määritellyt julkisen liikenteen harjoittajat)

- Terveys, tukkukaupan harjoittamista koskevan luvan haltijat (Direktiivin 2001/83/EY 79 artiklassa tarkoitetun tukkukaupan harjoittamista koskevan luvan haltijat)

CER-direktiivin nojalla voidaan määrittää kriittisiksi toimijoiksi myös toimijoita, jotka alittavat kyberturvallisuuslain soveltamisalaa koskevan keskisuuren yrityksen kokokynnyksen, eli ovat kooltaan pien- tai mikroyrityksiä.

Kyberturvallisuuslaissa ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetussa laissa valvovan viranomaisen tehtäviä on hajautettu sektorikohtaisesti pääosin samoille viranomaisille. Näin ollen CER- ja NIS 2 -direktiivin mukaisia velvoitteita valvoisivat pääosin samat viranomaiset eri toimialoilla. Koska valvovia viranomaisia on kuitenkin useita ja poikkeuksellisesti olisi mahdollista, että velvoitteita eivät kaikissa tapauksissa valvoisi samat viranomaiset samoille toimijoille, olisi tarpeen säätää NIS 2 - ja CER-direktiivien edellyttämällä tavalla valvovien viranomaisten yhteistyöstä ja tiedonvaihdosta.

Julkishallinnon toimialalla NIS 2 -direktiivi soveltuu keskus- ja aluetason julkishallinnon toimijoihin ja paikallistason julkishallinnon toimijat ovat kansallisen liikkumavaran piirissä. CER-direktiivi soveltuu ainoastaan keskustason julkishallinnon toimijoihin. Direktiiveissä on koko lailla yhtenevät määrittelyt siitä, millaisiin julkishallinnon toimialan toimijoihin sääntelyä ei sovelleta. Näin ollen on epätodennäköistä, että yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annettavan lain nojalla määritettäisiin kriittiseksi toimijaksi sellainen julkishallinnon toimialan toimija, johon tiedonhallintalain 4 a luvun kyberturvallisuussääntelyä ei sovelleta. Tämä on kuitenkin mahdollista, sillä yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetussa laissa sen soveltaminen julkishallinnon toimialalla on määritelty lakiteknisesti osittain eri tavalla kuin NIS 2 -direktiivin täytäntöönpanoa koskevan tiedonhallintalain 4 a luvun soveltaminen tiedonhallintalain 3 §:ssä. CER-täytäntöönpanolaissa ei esimerkiksi lain tasolla kaikilta osin yksiselitteisesti määritellä niitä kansallisen turvallisuuden, yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja lainvalvonnan alan julkishallinnon toimijoita, joihin sääntelyä ei sovelleta.

Koska CER-direktiivi ja NIS 2 -direktiivi edellyttävät, että kriittisiksi määritettäviin toimijoihin sovelletaan NIS 2 -direktiivin mukaisia velvoitteita, direktiivien täytäntöönpanon täydentämiseksi olisi tarpeen esittää lainsäädäntömuutoksia, joilla kyberturvallisuuslain mukaisia velvoitteita sovellettaisiin CER-direktiivin mukaisesti määritettyihin kriittisiin toimijoihin myös silloin, kun toimija ei muutoin kuuluisi kyberturvallisuuslain soveltamisalaan, eli olisi kooltaan pien- tai mikroyritys taikka julkista liikennettä tai lääketukkukauppaa harjoittava toimija. Edellä kuvatusta syystä myös tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaa koskevaa sääntelyä lain 3 §:ssä on tarpeen täydentää säännöksellä, joka koskee luvun soveltamista kriittiseen toimijaan. Lisäksi täytäntöönpanon täydentämiseksi olisi tarpeen esittää lainsäädäntömuutoksia, joilla CER-direktiivin mukaisesti määritettyä kriittistä toimijaa pidettäisiin keskeisenä toimijana myös silloin, kun toimija ei muutoin täyttäisi kyberturvallisuuslain keskeisen toimijan määritelmää. Lisäksi kyberturvallisuuslakiin olisi tarpeen tehdä muutoksia liittyen valvonnan yhteensovittamiseen ja viranomaisyhteistyöhän direktiivien edellyttämällä tavalla. Tiedonhallintalain 18 a §:n mukaan keskustason julkishallinnon toimija (johon CER-direktiiviä julkishallinnon toimialalla sovelletaan) on kriittinen toimija. Näin ollen tiedonhallintalain keskeisen ja tärkeän toimijan määrittelyä ei olisi tarpeen esittää muutettavaksi.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on täydentää NIS 2 -direktiivin ja CER-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa kyberturvallisuutta koskevien velvoitteiden soveltumisesta kriittiseen toimijaan. Esityksen tavoitteena on toteuttaa lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen kyberturvallisuuslain ja tiedonhallintalain kyberturvallisuuteen liittyvien velvoitteiden soveltamiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin.

Esityksessä keskeinen ehdotus on, että kyberturvallisuuslakia ja tiedonhallintalakia täydennettäisiin siten, että lakien mukaisia velvoitteita kyberturvallisuutta koskevasta riskienhallinnasta ja merkittävistä poikkeamista ilmoittamisesta sovellettaisiin myös yhteisöihin, jotka määritettäisiin kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla. Kriittiseksi määritetty toimija olisi kyberturvallisuuslaissa tarkoitettu keskeinen toimija. Lisäksi esitykseen sisältyy lainsäädäntöteknisiä ehdotuksia muun muassa valvovien viranomaisten toimivallasta ja yhteistyöstä sekä siirtymäajasta velvoitteiden soveltumiselle kriittiseksi määrittämisen jälkeen.

Ehdotukset vastaisivat vähimmäistasoa siitä, mitä NIS 2 -direktiivi ja CER-direktiivi edellyttävät kyberturvallisuutta koskevien velvoitteiden ja niiden valvonnan tasosta kriittisille toimijoille.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Viranomaisvaikutukset

Yrityksen tai yhteisön määrittäminen kriittiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla voi lisätä kyberturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden määrää sekä erityisesti ennakkovalvonnan piiriin kuuluvien keskeisten toimijoiden määrää. Esityksellä olisi näin ollen vähäinen lisäävä vaikutus kyberturvallisuuslakia valvovien viranomaisten tehtävämäärään sekä CSIRT-yksikön tehtävämäärään, mikä aiheutuu uutena lain soveltamisalaan tulevista

toimijoista sekä sellaisten toimijoiden pitämisestä keskeisinä toimijoina, jotka eivät keskeisen toimijan kynnystä muutoin täyttäisi. Viranomaiselle aiheutuvien ennakoitavan tehtävämäärän lisäys suhteessa kyberturvallisuuslaissa nykyisiin tehtäviin riippuu siitä, missä laajuudessa kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla yrityksiä tai yhteisöjä tulevaisuudessa määritetään kriittisiksi toimijoiksi. Tehtävämärän lisäys arvioidaan vähäiseksi ottaen huomioon kyberturvallisuuslain soveltamisalaan ennalta kuuluvien toimijoiden määrä.

Vaikutuksia julkishallinnon toimijoille riskienhallinta- ja raportointivelvoitteiden kohteena on käsitelty hallituksen esityksen HE 57/2024 vp jakson 4.4.1 lopussa sekä tiedonhallinnan muutosvaikutuksia jaksossa 4.4.2. Hallituksen esityksen HE 57/2024 vp (s. 115) mukaan *”Velvoitteiden noudattamisesta ei pääsääntöisesti aiheutuisi merkittäviä kustannuksia sen kohteena oleville viranomaisille. Poikkeuksen voisi muodostaa julkishallinnon toimija, joka ylläpitää useiden viranomaisten hyödyntämiä tai laajasti käytössä olevia tietojärjestelmiä. Lisäksi esityksellä voisi olla välillisiä vaikutuksia uusilta tietojärjestelmiltä edellytettyyn tietoturvan tasoon. Sääntelyn noudattamisesta aiheutuvat kustannukset olisi katettava valtion talouden kehyspäätösten ja valtion talousarvion mukaisista määrärahoista.”* Kuten edellä jaksossa 3 on todettu, on epätodennäköistä, että CER-täytäntöönpanolain nojalla määritettäisiin kriittiseksi toimijaksi sellainen julkishallinnon toimialan toimija, johon tiedonhallintalain 4 a luvun kyberturvallisuussääntelyä ei sovelleta ennalta.

Yritysvaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia muille yrityksille tai yhteisöille kuin niille, jotka määritetään tulevaisuudessa kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla.

Esityksestä aiheutuvat vaikutukset yrityksille ja yhteisöille, jotka määritetään tulevaisuudessa kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla, riippuvat merkittävästi siitä, onko yritys tai yhteisö kuulunut ennalta kyberturvallisuuslain velvoitteiden soveltamisalaan. Lisäksi vaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, millä tavalla ja missä laajuudessa yritys tai yhteisö on ennalta toteuttanut kyberturvallisuutta koskevaa riskienhallintaa ja missä määrin sen toiminnassa käytetään viestintäverkkoja ja tietojärjestelmiä.

Jos yritys tai yhteisö kuuluu ennen kriittiseksi määrittämistä kyberturvallisuuslain soveltamisalaan ja on lain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu keskeinen toimija, esityksestä ei aiheudu välittömiä taloudellisia vaikutuksia yritykselle tai yhteisölle.

Jos yritys tai yhteisö kuuluu ennen kriittiseksi määrittämistä kyberturvallisuuslain soveltamisalaan mutta ei ole lain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu keskeinen toimija, esityksestä aiheutuu vähäisiä taloudellisia vaikutuksia yritykselle tai yhteisölle. Yritystä pidettäisiin kriittiseksi toimijaksi määrittämisen jälkeen keskeisenä toimijana.

Niille yrityksille ja yhteisöille, jotka tulevat kriittiseksi määrittämisen johdosta uusina organisaatioina kyberturvallisuuslain soveltamisalaan, esityksellä olisi taloudellisia vaikutuksia. Taloudellisten vaikutusten määrä riippuu merkittävästi siitä, millä tavalla ja missä laajuudessa yritys tai yhteisö on ennalta toteuttanut kyberturvallisuutta koskevaa riskienhallintaa ja missä määrin sen toiminnassa käytetään viestintäverkkoja ja tietojärjestelmiä.

Uusina organisaatioina kyberturvallisuuslain soveltamisalaan voisi tulla kriittiseksi määritetty yritys tai yhteisö, joka on kooltaan pien- tai mikroyritys, taikka harjoittaa sellaista toimintaa,

joka ei kuulu NIS 2 -direktiivin liitteisiin, mutta kuuluu CER-direktiivin liitteisiin. Pien- tai mikroyrityksiä ovat komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan nojalla yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa. CER-direktiivin liitteisiin kuuluvat toimialat, jotka eivät kuulu NIS 2 -direktiivin liitteisiin, ovat julkinen liikenne ja lääketukkukaupat.

Koska kyberturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvat ennalta laajasti keskisuuret ja suuremmat yritykset, jotka harjoittavat CER-direktiivin liitteissä tarkoitettua toimintaa, arvioidaan niiden yritysten tai yhteisöiden joukon, joille esityksestä olisi vähäistä suurempia taloudellisia vaikutuksia, jäävän rajalliseksi.

Esityksen vaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, missä laajuudessa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritetään kriittisiä toimijoita ja erityisesti pien- tai mikroyrityksiä taikka julkista liikennettä tai lääketukkukauppaa harjoittavia toimijoita. Lisäksi vaikutukset riippuvat merkittävästi siitä, miten kriittiset toimijat ovat ennalta toteuttaneet kyberturvallisuutta koskevaa riskienhallintaa.

Esityksestä aiheutuu taloudellisia kustannuksia yrityksille erityisesti silloin, jos ne joutuvat lainsäädännön vaatimusten vuoksi panostamaan tietoverkkojensa tietoturvaan uudella tavoin. Kustannusten suuruus riippuu yrityksen tietojärjestelmien tietoturvan lähtötasosta. Kustannuksien suuruus riippuu myös riskienhallintatoimenpiteiden laadusta ja laajuudesta siten kuin ne arvioidaan ennakoitavissa oleviin riskeihin ja toiminnan laatuun nähden oikeasuhtaisiksi. Kustannuksia aiheutuu esimerkiksi investoinneista, joilla tietoturvan tasoa nostetaan sekä esimerkiksi auditoinneista, joilla tietoturvan taso todennetaan. Merkittävimmin taloudellisia vaikutuksia kriittiseksi määrittämisestä kohdistuisi pien- ja mikroyrityksiin, jotka jäisivät muutoin kokonsa vuoksi kyberturvallisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle. Riskienhallinnan toteuttamisesta ja poikkeamien käsittelemisestä NIS 2 -direktiivin edellyttämän vähimmäistason mukaisesti voi aiheutua kriittiseksi määritetylle pien- tai mikroyritykselle liikevaihtoon ja henkilöstömäärään nähden olennaisia kustannuksia.

Esityksestä aiheutuvien kustannuksien määrään vaikuttavat yrityksessä ennalta toteutetun kyberturvallisuuden riskienhallinnan taso, toiminnan laatu ja laajuus sekä toiminnassa käytettävien viestintäverkkojen ja tietojärjestelmien määrä ja laatu. Riskienhallinnan kustannukset ovat sitä suurempia, mitä suurempaa ja laajempaa yrityksen toiminta on. Yrityskohtaiset erot IT- ja kyberturvallisuuskustannuksissa ovat merkittäviä ja olennaisessa suhteessa yrityksen toimintaan. Yleisesti IT-kustannukset ovat keskimäärin noin 4−5 % yrityksen liikevaihdosta. Vaihteluväli on toimijan koosta, kybermaturiteetista ja sektorista riippuen 1,5−5 %. Yksin kyberturvallisuuteen tai -riskienhallintaan liittyviä kustannuksia on haastavaa erottaa yrityksen muista IT- tai riskienhallintakustannuksista. Kyberturvallisuuslain soveltamisalassa olevalle yritykselle voidaan suuntaa-antaen arvioida aiheutuvan kustannuksia kyberturvallisuuden riskienhallinnasta lain edellyttämällä vähimmäistasolla noin 0,2–0,8 % vuotuisesta liikevaihdosta, jos vertailukohtana on tilanne, jossa yritys ei toteuttaisi ennalta lainkaan kyberturvallisuuden riskienhallintatoimenpiteitä. Arvioihin liittyy merkittävää epävarmuutta yrityskohtaisten erojen osalta.

Tarvittavat taloudelliset panostukset yksittäisten kriittisten yritysten järjestelmien tietoturvaan ovat kuitenkin nykyinen turvallisuustilanne huomioon ottaen erittäin perusteltuja ja tarpeen yhteiskunnan näkökulmasta. Ne toimivat myös yritysten itsensä hyödyksi, koska ne lisäävät yrityksen asiakkaiden luottamusta yrityksen palveluihin. Kyberturvallisuuden tason parantamisella on positiivisia vaikutuksia sekä yritysten liiketoimintaedellytyksille, että kansantaloudelle ja yhteiskunnan kriisinkestävyydelle.

Vaikutukset tietoyhteiskuntaan ja turvallisuuteen

Esityksellä olisi myönteisiä vaikutuksia tietoyhteiskunnan kehitykseen, sillä se edistäisi tietoturvallisten palvelujen ja käytänteiden käyttöönottoa ja siten loisi kysyntää tällaisille palveluille sekä kyberturvallisuuden ammattilaisille. Kyberturvallisuustason parantuminen vähentäisi palvelujen käytössä esiintyviä häiriöitä ja edistäisi yleistä luottamusta digitaalisiin palveluihin.

Esityksellä arvioidaan olevan yhteiskunnan häiriöttömän toiminnan edistämisen kautta myönteisiä vaikutuksia kansalaisten turvallisuudelle. Esitys edistää yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten toimijoiden kykyä sietää kyberhäiriöitä, millä parannetaan kansalaisten turvallisuutta erityisesti silloin, kun toimialassa tai palvelussa kyse on kansalaisten turvallisuuteen vaikuttavista, yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittiseen infrastruktuurin liittyvistä toiminnoista. Esityksellä vahvistettaisiin myös yhteiskunnan yleistä kriisinkestävyyttä ja kansallista turvallisuutta tältä osin. Lisäksi näkyvien kyberhäiriöiden yleistyminen olisi omiaan vaikuttamaan kansalaisten kokemukseen turvallisuudesta yhteiskunnassa, minkä ehkäiseminen kriittisten toimijoiden osalta on esityksen tavoite.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

NIS 2 -direktiivin mukaisten velvoitteiden vähimmäistason soveltamiseen CER-direktiivin nojalla kriittiseksi määriteltäviin toimijoihin ei liity kansallista liikkumavaraa.

Esitetyille muutoksille lainsäädäntöteknisenä vaihtoehtona olisi, että NIS 2 -direktiivin mukaisista velvoitteista kriittisille toimijoille säädettäisiin kyberturvallisuuslain sijasta yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetussa laissa. Sellaiselle yhteisölle, joka ei kuuluisi ennalta kyberturvallisuuslain soveltamisalaan, mutta määritettäisiin kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla kriittiseksi toimijaksi vaihtoehto voisi selkeyttää sääntelyä, sillä tällöin yhteisölle kriittiseksi määrittämisestä aiheutuvat velvoitteet olisivat keskitetysti mainitussa laissa. Esityksen valmistelussa on kuitenkin arvioitu, että valtaosa kriittisiksi toimijoiksi määritettävistä toimijoista tulisi olemaan ennen kriittiseksi määrittämistä myös kyberturvallisuuslain soveltamisalassa, koska kyberturvallisuuslain soveltamisala on laaja ja soveltamisaloja määrittävät CER- ja NIS 2 -direktiivien liitteet lähes vastaavat toisiaan. On myös epätodennäköistä, että ehdotetun lain yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta nojalla määritettäisiin kriittiseksi toimijaksi sellainen julkishallinnon toimialan toimija, johon tiedonhallintalain 4 a luvun kyberturvallisuussääntelyä ei sovelleta. Tämän vuoksi, sekä direktiivien keskinäinen yhteys muutoinkin huomioon ottaen, olisi tärkeää valita lainsäädäntöteknisesti se lähestymistapa, joka parhaiten varmistaa, että kyberturvallisuuslain, tiedonhallintalain ja kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain sääntelyn välinen suhde on selkeä ja velvoitteet ovat sovellettavissa toisiaan täydentäen yhteisöissä, jotka kuuluvat molempien säädösten soveltamisalaan. Sääntelykokonaisuuden kannalta selkeimmäksi ja päällekkäistä sääntelyä parhaiten välttäväksi vaihtoehdoksi on arvioitu esitetty kyberturvallisuuslain ja tiedonhallintalain täydentäminen siten, että lakia sovellettaisiin kriittiseksi määritettyihin toimijoihin myös silloin, kun toimija ei muutoin kuuluisi lain soveltamisalaan, mutta olisi määritetty kriittiseksi kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla.

6 Lausuntopalaute

Hallituksen esitys on ollut lausuttavana 24.1.−10.2.2025.

Lausuntoaika on ollut tavanomaista lyhyempi NIS 2 – ja CER-direktiivien täytäntöönpanon täydentämisen kiireellisyyden vuoksi. Määräaika direktiivien täytäntöönpanoa koskevan kansallisen sääntelyn hyväksymiseksi päättyi 17.10.2024. Lisäksi ehdotetut säädösmuutokset ovat olleet keskeisiltä osin lausuttavana NIS 2 -direktiivin täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen luonnoksessa (lausuntopyyntö VN/18157/2023, aineisto Lausuntopalvelussa: www.lausuntopalvelu.fi).

Hallituksen esityksestä lausunnon antoi 26 tahoa, joista 23 määräajassa. Määräajassa lausunnon antoivat Elinkeinoelämän Keskusliitto, Energiavirasto, Finanssiala ry, Finanssivalvonta, FISC – Kyberala ry, HSL Helsingin seudun liikenne, Keskuskauppakamari, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Lääketeollisuus ry, maa- ja metsätalousministeriö, Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen taksiliitto ry, Suomen Yrittäjät ry, Säteilyturvakeskus STUK, Teknologiateollisuus ry, Terveysteknologia ry, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ja valtiovarainministeriö. Lisäksi lausunnon antoi eräs yksityishenkilö. Myöhässä lausunnon antoivat Ruokavirasto, sisäministeriö ja Suomen Kuntaliitto ry. Neljällä lausunnonantajalla ei ollut lakiesityksestä lausuttavaa. Lisäksi Finanssivalvonta ja oikeusministeriö totesivat, ettei niillä ollut hallituksen esityksestä lausuttavaa.

Esitystä pidettiin lausunnoissa yleisesti kannatettavana. Lausuntoihin sisältyi huomioita CER-direktiivin täytäntöönpanoa koskevista asioista, kuten kriittisten toimijoiden määrittämisestä sekä CER-direktiivissä tarkoitettujen viranomaistehtävien järjestämisestä. Hallituksen esitykseen ei sisälly ehdotuksia näiltä osin. Kriittisten toimijoiden määrittämiseen sovellettaisiin, mitä yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetussa laissa (HE 205/2024 vp) säädetään. Lausuntoihin sisältyi myös eräitä huomioita kyberturvallisuuslain soveltamisalan kriteereistä, joita hallituksen esityksellä ei ehdoteta muutettavaksi.

Lausunnonantajat pitivät ehdotettuja muutoksia yleisesti tarpeellisina sekä riittävinä direktiivien täytäntöönpanon täydentämiseksi. Kriittisten toimijoiden kuulumiseen NIS 2 -direktiivin kyberturvallisuusvelvoitteisiin suhtauduttiin positiivisesti, ymmärtäen sen kuuluvan osaksi NIS 2 -direktiivin ja CER-direktiivin edellyttämää vähimmäistasoa kriittisten toimijoiden vaatimuksille. Eräät etujärjestöt huomauttivat, että voimaan tuleva sääntely saattaa olla osin päällekkäistä jo voimassa olevan sektorikohtaiset sääntelyn kanssa.

Useat lausunnonantajat esittivät huolta viranomaistehtävien resursoinnin riittävyydestä. Lausunnoissa esitettiin huolta siitä, voivatko viranomaiset täyttää nyt niille osoitettavat valvontavelvollisuudet sekä neuvoa toimijoita uuden sääntelyn tuomista velvollisuuksista ilman uusia määrärahoja. Energiavirasto totesi, että se ei kykene asianmukaisesti toimeenpanemaan ehdotettujen ja käsittelyssä olevien lakiesitysten muutoksia nykyisillä ja lähivuosina jopa laskevilla määrärahoilla. Maa- ja metsätalousministeriön käsityksen mukaan se, ettei valvoville viranomaisille ole osoitettu erillisiä pysyviä resursseja lakiehdotusten soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden valvontaan, saattaa aiheuttaa haasteita. Hallituksen esityksestä viranomaisille aiheutuviin uusiin kustannuksiin vaikuttaa merkittäviltä osin se, missä laajuudessa kriittisiä toimijoita määritetään yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla tulevaisuudessa. Joidenkin etujärjestöjen mielestä olisi hyvä arvioida tarkemmin sääntelyn piiriin tulevien yritysten määrää sekä kustannusvaikutuksia myös yrityksille.

Sisäministeriö esitti, että kriittisen toimijan määrittämistä koskeva viittaus yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotettuun lakiin

muutettaisiin 10 §:n sijasta 13 §:ksi. Sisäministeriön lausunnon mukaan 13 § koskee päätöksentekoa kriittisestä toimijasta. Sisäministeriön mukaan käytännössä asiassa tehdään hallintopäätös, jonka jälkeen toimija katsotaan yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain mukaan kriittiseksi toimijaksi. Lausunnon johdosta esityksestä on täsmennetty kriittisen toimijan määrittelyn viittausta mainittuun lakiin 1. lakiehdotuksen 3 §:ssä.

Valtiovarainministeriö tunnisti lausunnossaan eräitä muutostarpeita myös tiedonhallintalakiin. Tiedonhallintalailla pannaan täytäntöön NIS 2 -direktiivi sen liitteen I kohdassa 10 tarkoitetulla julkishallinnon toimialalla. Valtiovarainministeriön lausunnon johdosta esitykseen on lisätty tiedonhallintalain 3 §:n muuttamista koskeva lakiesitys.

Säteilyturvakeskus huomautti, että se valvoo jo nykyisellään ydinvoimalaitosten kyberturvallisuutta, ja että ehdotettujen muutosten myötä sen rinnalle tulisi myös toinen valvontaviranomainen. Säteilyturvakeskus piti tärkeänä, että se mainittaisiin kyberturvallisuuslain 26 §:n valvovana viranomaisena. Hallituksen esityksellä ei ehdoteta muutettavaksi kyberturvallisuuslain mukaisten valvovien viranomaisten tehtäväjakoa.

Eräät etujärjestöt pitivät ehdotettua kuukauden siirtymäaikaa velvoitteiden soveltumiselle kriittiseksi määrittämisen jälkeen liian tiukkana. Energiavirasto ja Fimea pitivät ehdotettua määräaikaa onnistuneena. Lisäksi lausunnoissa esitettiin eräitä pienempiä ja teknisiä muutosehdotuksia lakiehdotuksiin.

Hallituksen esityksen valmistelussa on hyödynnetty myös NIS 2 -direktiivin ja CER-direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta HE 57/2024 vp ja HE 205/2024 vp valmistelun yhteydessä annettuja lausuntoja.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Kyberturvallisuuslaki

3 §. *Toimijat.* Pykälän *2 momentin* listaan toimijoista, joihin lakia sovelletaan niiden koosta riippumatta, ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 kohta. Uudessa 5 kohdassa tarkoitettaisiin kriittisellä toimijalla tahoa, joka on määritetty yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla kriittiseksi toimijaksi. Kriittiset toimijat olisivat siis CER-direktiivin mukaisesti määritettyjä kriittisiä toimijoita. Kriittiset toimijat olisivat kyberturvallisuuslaissa tarkoitettuja toimijoita riippumatta niiden koosta tai harjoitettavan toiminnan laadusta. Ratkaisevaa määritelmän täyttymisen kannalta olisi vain se, että toimija on määritetty kriittiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain nojalla. Lisäyksen johdosta kyberturvallisuuslain velvoitteet koskisivat yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettyjä kriittisiä toimijoita myös silloin, kun toimija ei muuten täyttäisi 1 momentin nojalla toimijan määritelmää. Momenttia ei muutettaisi muilta osin.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain mukaisia kriittisiä toimijoita ei ole määritetty. Mainitun lakiehdotuksen 30 §:ään sisältyvän siirtymäsäännöksen nojalla päätös kriittisen toimijan määrittämisestä tehtäisiin ensimmäisen kerran 17.7.2026.

Julkishallinnon toimialalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin sovellettaisiin tiedonhallintalain 4 a luvussa säädettyjä velvoitteita kyberturvallisuudesta.

Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön NIS 2 –direktiivin 2 artiklan 3 kohta.

4 §. *Soveltamisalan rajaukset.* Pykälän *6 momentissa* säädetään kuntaan kohdistuvasta kyberturvallisuuslain soveltamisalan rajauksesta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuntaan sovellettaisiin kyberturvallisuuslakia myös silloin, jos kunta tai osa sen toiminnasta olisi määritetty kriittiseksi toimijaksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain nojalla. Lisäys olisi lainsäädäntötekninen ja tarpeen kyberturvallisuuslain soveltamiseksi silloin, jos kriittiseksi toimijaksi määritetään kunnassa muuta kuin kyberturvallisuuslain liitteissä tarkoitettua toimintaa tai kunta kokonaisuudessaan.

Lisäys olisi tarpeen NIS 2 –direktiivin 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi näissä tilanteissa.

17 §. *Poikkeamailmoitusten käsittely.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *6 momentti*, jonka nojalla valvovan viranomaisen tulisi toimittaa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annettua lakia valvovalle viranomaiselle tieto kyberturvallisuuslaissa tarkoitetuista merkittävistä poikkeamista, kyberuhkista ja läheltä piti –tilanteista, joista yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain nojalla määritetyt kriittiset toimijat ovat sille ilmoittaneet kyberturvallisuuslain 11–13 tai 15 §:n nojalla. Lisäys olisi lainsäädäntötekninen ja tulisi sovellettavaksi vain, jos kriittistä toimijaa valvova viranomainen olisi eri kyberturvallisuuslain ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain osalta.

Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön NIS 2 –direktiivin 23 artiklan 10 kohta.

Poikkeaman ja kyberuhkan määritelmästä säädettäisiin kyberturvallisuuslain 2 §:ssä. Läheltä piti –tilanteella tarkoitettaisiin NIS 2 -direktiivin 6 artiklan 5 kohdan määritelmää vastaavasti tapahtumaa, joka olisi voinut vaarantaa viestintäverkoissa ja tietojärjestelmissä tarjottavien tai niiden välityksellä saatavilla olevien tallennettujen, siirrettyjen tai käsiteltyjen tietojen taikka palvelujen saatavuuden, aitouden, eheyden tai luottamuksellisuuden mutta jonka toteutuminen onnistuttiin estämään tai joka ei toteutunut satunnaisen syyn vuoksi.

26 §. *Valvovat viranomaiset.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *3 momentti*, jossa säädettäisiin kyberturvallisuuslaissa tarkoitetusta valvovasta viranomaisesta silloin, jos kriittiseksi määritetty toimija ei harjoittaisi kyberturvallisuuslain liitteessä I tai II tarkoitettua toimintaa. Ehdotetun 3 §:n 2 momentin 5 kohdan nojalla velvoitteiden soveltamisalaan kuuluvassa kriittisessä toimijassa voisi poikkeustapauksessa olla kyse myös muusta kuin kyberturvallisuuslain liitteessä I tai II tarkoitettua toimintaa harjoittavasta toimijasta, minkä vuoksi säännös olisi tarpeen.

Pääsääntönä olisi, että myös kriittisten toimijoiden osalta kyberturvallisuuslakia valvova viranomainen määräytyisi pykälän 1 momentin mukaisesti. Jos toimija ei kuitenkaan harjoittaisi liitteissä I tai II tarkoitettua toimijaa ja sen valvova viranomainen ei siten voisi määräytyä 1 momentin nojalla, kyberturvallisuuslakia valvoisi sama viranomainen, joka olisi toimivaltainen valvomaan toimijaa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden osalta. Valvovista viranomaisista säädettäisiin lain 19 §:ssä.

27 §. *Valvonnan kohdistaminen.* Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 kohta, jonka nojalla myös yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn

parantamisesta annetun lain nojalla määritetyt kriittiset toimijat olisivat kyberturvallisuuslaissa ja NIS 2 -direktiivissä tarkoitettuja keskeisiä toimijoita. Momenttia ei tarkoitettaisi muutettavaksi muilta osin.

Lisäyksellä pantaisiin täytäntöön NIS 2 –direktiivin 3 artiklan 1 kohdan f alakohta.

28 §. *Valvovan viranomaisen tiedonsaantioikeus.* Pykälän *4 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momenttiin lisättäisiin yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laissa tarkoitetut valvovat viranomaiset viranomaisiksi, joille kyberturvallisuuslain mukaisella valvovalla viranomaisella olisi oikeus luovuttaa tietoja momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä. Edellytyksenä tietojen luovuttamiselle olisi, että luovuttaminen on välttämätöntä kyberturvallisuuslaissa tai yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta annetussa laissa viranomaiselle säädetyn tehtävän suorittamista varten. Tietojen luovuttamisella ei saisi rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä. Säännös olisi tarpeen valvovien viranomaisten sekä CSIRT-yksikön välisen yhteistyön toteuttamiseksi niissä tehtävissä, joita viranomaisille on osoitettu yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laissa ja kyberturvallisuuslaissa.

45 §. *Viranomaisten yhteistyö.* Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhteistyövelvoitteeseen kuuluviin viranomaisiin lisättäisiin myös yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetut valvovat viranomaiset. Lisäksi momentin järjestykseen viranomaisista tehtäisiin tekninen muutos.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *5 momentti*, joka erityissäännös valvovan viranomaisen ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltaisen valvovan viranomaisen yhteistyöstä.

Ehdotetun 5 momentin nojalla kyberturvallisuuslaissa tarkoitettujen valvovien viranomaisten tulisi vaihtaa säännöllisesti tietoja kriittisten toimijoiden määrittämisestä sekä riskeistä, kyberuhkista ja poikkeamista ja muista kuin kyberturvallisuuteen liittyvistä riskeistä, uhkista ja poikkeamista, jotka vaikuttavat kriittisiin toimijoihin, sekä näiden riskien, uhkien ja poikkeamien hallintatoimenpiteistä. Edellytys vastaisi NIS 2 -direktiivin 13 artiklan 5 kohtaa.

Kyberturvallisuuslain nojalla kriittistä toimijaa valvovan viranomaisen olisi ilmoitettava yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laissa tarkoitetulle valvovalle viranomaiselle, kun kriittiseen toimijaan kohdistetaan valvontaa ja 4 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia. Ilmoittaminen mahdollistaisi yhteistyötä ja koordinaatiota viranomaisten välillä kriittiseen toimijaan kohdistuvassa valvonnassa. Lisäksi valvova viranomainen voisi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetussa laissa tarkoitetun valvovan viranomaisen pyynnöstä kohdistaa 4 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia kriittiseen toimijaan. Valvovat viranomaiset olisivat pääosin samoja molempien lakien nojalla, mutta säännökset olisivat merkityksellisiä erityisesti viranomaisten keskinäisen yhteistyön vuoksi sekä sellaisissa tilanteissa, joissa poikkeuksellisesti toimijaa valvoisivat eri viranomaiset velvoitteiden osalta. Milloin kriittistä toimijaa valvoo sama viranomainen molempien lakien osalta, ei viranomaisen olisi tarpeen ilmoittaa itselleen toimivaltuuksiensa käytöstä tai osoittaa itselleen toimivaltuuksien käyttöä koskevaa pyyntöä. Säännökset vastaisivat NIS 2 -direktiivin 32 artiklan 9 kohtaa.

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön NIS 2 -direktiivin 13 artiklan 4 ja 5 kohta osin sekä 32 artiklan 9 kohta.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Lainkohta sisältäisi voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.

7.2 Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta

3 §. *Lain soveltamisala ja sen rajaukset.* Tiedonhallintalain 3 §:ään esitetään lisättäväksi uusi 7 momentti, jonka mukaan 3 momentista poiketen lain 4 a lukua sovellettaisiin 3 momentissa mainittuun viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun viranomaiseen, jos se on yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain nojalla määritetty kriittinen toimija julkishallinnon toimialalla.

Uusi 7 momentti olisi tarpeen NIS 2 –direktiivin 2 artiklan 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi direktiivissä tarkoitetulla julkishallinnon toimialalla. Julkishallinnon toimiala on määritelty tiedonhallintalain 1 §:n 2 momentissa.

Julkishallinnon toimialalla NIS2 -direktiivi ja siten myös tiedonhallintalain 4 a luku soveltuu keskus- ja aluetason julkishallinnon toimijoihin. Aluetasolla tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaan kuuluvat hyvinvointialueet ja -yhtymät sekä Helsingin kaupunki sen hoitaessa hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle lailla säädettyjä tehtäviä. CER-direktiivi ja siten hallituksen esityksessä HE 205/2024 vp esitetty laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta soveltuu ainoastaan keskustason julkishallinnon toimijoihin. Esitetyssä laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta keskustason julkishallinnon toimija määritellään aineellisella viittauksella julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 1 kohtaan (valtion hallintoviranomaiset sekä muut valtion virastot ja laitokset). Määritelmä on kapeampi kuin tiedonhallintalain 3 §:n, jonka mukaan keskustason julkishallinnon toimijoita ovat myös valtion liikelaitokset ja itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset tiedonhallintalain 3 §:n 3 momentissa säädetyin poikkeuksin.

NIS 2- ja CER-direktiiveissä ja siten myös tiedonhallintalaissa ja ehdotetussa laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta on koko lailla yhtenevät määrittelyt siitä, millaisiin julkishallinnon toimialan toimijoihin sääntelyä ei sovelleta. Näin ollen on epätodennäköistä, että kriittiseksi toimijaksi määritettäisiin julkishallinnon toimialan toimija, johon tiedonhallintalain 4 a luvun kyberturvallisuussääntelyä ei sovelleta. Esimerkiksi kunnallinen viranomainen ei voisi tulla määritetyksi kriittiseksi toimijaksi julkishallinnon toimialalla. Myöskään hyvinvointialuetta tai -yhtymää ei voitaisi määrittää kriittiseksi toimijaksi julkishallinnon toimialalla. Näin ollen tiedonhallintalain 4 a luku ei voisi tulla sovellettavaksi Helsingin kaupunkia lukuunottamatta muihin kuntiin eikä hyvinvointialueesta tai -yhtymästä voisi tulla keskeistä toimijaa julkishallinnon toimialalla. Tästä syystä tiedonhallintalain 18 a §:ään sisältyvää määrittelyä julkishallinnon toimialan keskeisistä ja tärkeistä toimijoista ei ole tarpeen muuttaa.

Teoriassa on kuitenkin mahdollista, että jokin sellainen valtion viranomainen määritettäisiin kriittiseksi toimijaksi, johon tiedonhallintalain 4 a lukua ei sovelleta. Tämä johtuu siitä, että esitetyssä laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta soveltaminen julkishallinnon toimialalla on määritelty osin lakiteknisesti eri tavalla kuin tiedonhallintalain 4 a luvun soveltaminen tiedonhallintalain 3 §:ssä. Ehdotetussa laissa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn

parantamisesta ei esimerkiksi lain tasolla määritellä tyhjentävästi niitä valtion viranomaisiin lukeutuvia kansallisen turvallisuuden, yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja lainvalvonnan alan julkishallinnon toimijoita, joihin sääntelyä ei sovelleta.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain 2 §:ssä säädettäisiin lain soveltamisalan rajauksista. Pykälän 1 momentissa tarkoitettuja viranomaisia ei siten voitaisi määrittää lain nojalla kriittiseksi. Ehdotetun CER-lain 2 §:n 1 momentin nojalla lakia ei sovelleta tasavallan presidentin kansliaan, eduskuntaan, eduskunnan oikeusasiamieheen, valtioneuvoston oikeuskansleriin, Suomen Pankkiin eikä tuomioistuimiin. Lakia ei myöskään sovelleta viranomaistoimintaan maanpuolustuksen, kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden aloilla eikä rikosten ennalta estämiseen, rikosten tutkintaan, syyteharkintaan saattamisen toteuttamiseen tai syytteeseen panoon. Näitä viranomaisia ei siten voitaisi määrittää ehdotetun CER-lain nojalla kriittiseksi eivätkä ne voisi tulla tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaan ehdotetusta poikkeuksesta huolimatta.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Lainkohta sisältäisi voimaantulo- ja siirtymäsäännökset.

8 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain kanssa.

Kyberturvallisuuslain 2 lukua ja 41 §:ää sovellettaisiin ehdotetussa 3 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun päätös kriittiseksi toimijaksi määrittämisestä on annettu kriittiselle toimijalle tiedoksi. Kuitenkin riskienhallintaa koskevien 7–9 §:n velvoitteiden osalta siirtymäaika olisi yhdeksän kuukautta, mikä vastaisi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 30 §:n nojalla säädettyä siirtymäaikaa riskiarvioinnin tekemiselle kriittisessä toimijassa. Kuukauden siirtymäaikaa sovellettaisiin siten kyberturvallisuuslain velvoitteisiin tietojen ilmoittamisesta valvovalle viranomaiselle toimijaluetteloa varten sekä merkittävästä poikkeamasta ilmoittamisesta. Määräajat laskettaisiin siitä, kun päätös on annettu tiedoksi.

Tiedonhallintalain 4 a lukua sovellettaisiin ehdotetussa 3 §:n 7 momentissa tarkoitettuun kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun päätös kriittiseksi toimijaksi määrittämisestä on annettu kriittiselle toimijalle tiedoksi. Vastaavasti kuin kyberturvallisuuslain voimaantulosäännöksissä, kriittisen toimijan olisi kuitenkin saatettava toimintansa tiedonhallintalain 18 b ja 18 c §:n riskienhallintaa koskevien säännösten mukaiseksi vasta yhdeksän kuukauden kuluessa. Määräajat laskettaisiin siitä, kun päätös on annettu tiedoksi.

9 Toimeenpano ja seuranta

Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa kyberturvallisuuslain toimeenpanoa ja soveltamista.

Valtiovarainministeriö seuraa tiedonhallintalakiin ehdotetun julkishallinnon toimialan NIS 2 -direktiivin täytäntöönpanoa koskevan sääntelyn vaikutuksia ja arvioi velvoitteiden soveltamisalan tarkoituksenmukaisuutta sekä velvoitteiden ja niiden noudattamisen valvonnan toteutumista.

CER-direktiivin 25 artiklan perusteella komissio tarkastelee määräajoin direktiivin toimivuutta ja laatii kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan

erityisesti direktiivin tuomaa lisäarvoa ja vaikutusta kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn varmistamiseen sekä sitä, olisiko direktiivin liitettä muutettava. Ensimmäinen kertomus annetaan viimeistään 17.6.2029.

NIS 2 -direktiivin 40 artiklan perusteella komissio tarkastelee viimeistään 17.10.2027 ja sen jälkeen 36 kuukauden välein direktiivin toimivuutta ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti asianomaisten toimijoiden koon sekä NIS 2 -direktiivin liitteissä I ja II tarkoitettujen toimialojen, toimialan osien ja toimijatyyppien merkitystä talouden ja yhteiskunnan toiminnalle kyberturvallisuuden näkökulmasta.

10 Suhde muihin esityksiin

Hallituksen esitys liittyy eduskunnassa käsiteltävänä olevaan CER-direktiivin täytäntöönpanoa koskevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi (HE 205/2024 vp). Hallituksen esitys on tarkoitettu käsiteltäväksi eduskunnassa mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti. Ehdotettujen lainsäädäntömuutoksien voimaantuloa esitetään samanaikaiseksi hallituksen esityksellä HE 205/2024 vp ehdotetun yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain kanssa.

Hallituksen esityksessä HE 205/2024 vp jaksossa 10 todetaan, että valtioneuvosto valmistelee erikseen esityksen teknisistä lainsäädäntömuutoksista, jotka ovat tarpeen ehdotetun kyberturvallisuuslain (HE 57/2024 vp) velvoitteiden soveltamiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin NIS2- ja CER-direktiivien edellyttämällä tavalla. Tässä esityksessä on kyse näistä lainsäädäntömuutoksista.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitys liittyisi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ehdotetun lain soveltamiseen. Mainitun lakiehdotuksen ja kriittisen toimijan määrittämistä koskevan menettelyn suhteesta perustuslakiin esitetään arvio hallituksen esityksen HE 205/2024 vp jaksossa 11. Esityksen johdosta kyberturvallisuuslain mukaiset velvoitteet ja valvontatoimivaltuudet koskisivat kriittiseksi määritettävää toimijaa. Kyberturvallisuuslain mukaisten toimivaltuuksien ja velvoitteiden suhdetta perustuslakiin arvioidaan hallituksen esityksen HE 57/2024 vp jaksossa 12.

Kriittinen toimija olisi kyberturvallisuuslain nojalla velvollinen toteuttamaan kyberturvallisuuteen kohdistuvaa riskienhallintaa, ilmoittamaan valvovalle viranomaiselle merkittävistä poikkeamista sekä ilmoittamaan ja päivittämään toimijaluetteloa koskevan säännöksen mukaiset tiedot valvovalle viranomaiselle. Ehdotetuista velvoitteista aiheutuisi kustannuksia kriittiselle toimijalle. Ehdotetut säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Ilmoitusvelvollisuuden osalta perustuslakivaliokunta on lausunnossa PeVL 54/2002 vp katsonut, ettei pelkästä ilmoitusvelvollisuudesta säätäminen ole itsessään elinkeinovapauden kannalta ongelmallista etenkään, kun viranomaisen ei edellytetä tekevän ilmoituksen johdosta päätöstä. Ehdotetussa ilmoitusvelvollisuudessa olisi kyse kuvatun kaltaisesta tilanteesta. Vaikka kyberturvallisuuslain mukaisen ilmoituksen tekemättä jättäminen ei sinänsä merkitse kieltoa tarjota palvelua tai harjoittaa toimintaa, ilmoituksen tekemättä jättäminen olisi sanktioitu hallinnollisella seuraamuksella ja valvovalla viranomaisella olisi toimivalta määrätä

laiminlyönti oikaistavaksi uhkasakon tai keskeyttämisuhkan nojalla tai viimesijassa muita kyberturvallisuuslaissa säädettyjä toimivaltuuksia käyttäen. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että velvollisuus tehdä toiminnasta ilmoitus valvovalle viranomaiselle ja luovuttaa tälle tietoja tilanteessa, jossa ilmoituksen tekemättä jättäminen johtaa kielteisiin seurauksiin, rinnastuu usein luvanvaraisuuteen ja merkitsee näin ollen puuttumista elinkeinovapauteen (PeVL 45/2001 vp). Ilmoitusvelvollisuudessa on kuitenkin kyse luvanvaraisuutta lievemmin elinkeinonvapauteen puuttuvasta velvoitteesta. Perustuslakivaliokunta ei ole katsonut ilmoitusvelvollisuutta elinkeinovapauden kannalta ongelmallisena, kun ilmoituksen tekemättä jättämiselle ei ole asetettu kieltoa harjoittaa elinkeinotoimintaa (PeVL 16/2009 vp) tai viranomaisen ei edellytetä tekevän ilmoituksen johdosta päätöstä (PeVL 54/2002 vp). Kyberturvallisuuslain mukaisissa ilmoitusvelvollisuuksissa olisi kokonaisuutena arvioiden kyse elinkeinovapauden rajoittamisesta ja ehdotuksen olisi täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset, kuten hyväksyttävyyden sekä täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset (PeVL 58/2014 vp, s.5, PeVL 19/2009 vp, s.2). Elinkeinovapauden rajoittamiselle tulee perustuslakivaliokunnan mukaan olla hyväksyttävä ja painava peruste (PeVL 15/2008 vp, s.2).

Ehdotuksessa on kyse NIS 2 –direktiivin toimeenpanosta velvoittavalta osin, mihin ei liity kansallista liikkumavaraa. Esityksen tavoitteena on vahvistaa kyberturvallisuuden tasoa yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten ja tärkeiden toimijatyyppien osalta. Ehdotuksen tavoitteena on parantaa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin toimijoiden kyberturvallisuutta koskevan riskienhallinnan tasoa ja siten turvata yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten palvelujen jatkuvuutta. Ehdotuksella arvioidaan olevan ilmoitusvelvollisuuden elinkeinovapaudelle aiheuttaman rajoituksen kannalta painava ja hyväksyttävä syy. Lisäksi sääntely täyttäisi perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytyksien mukaiset kriteerit sääntelyn tarkkarajaisuudesta ja täsmällisyydestä eikä ehdotuksen arvioida olevan ristiriidassa perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta tavalla, joka estäisi esityksen käsittelemisen tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut lausunnossa PeVL 62/2024 vp tiedonhallintalain 4 a luvun sääntelyn soveltamista eduskunnan virastoihin ja sen suhdetta eduskunnan valtiosääntöiseen asemaan sekä perustuslain 2 §:ään. Perustuslakivaliokunta katsoi, että eduskunnan kanslian ja muiden eduskunnan virastojen osalta ei olisi yhteensopivaa eduskunnan asemaan ylimpänä valtioelimenä, että eduskunnan kansliaan tai muihin eduskunnan virastoihin sovellettaisiin tiedonhallintalain 4 a lukua ja sen valvontaa koskevia säännöksiä sellaisenaan. Tällä esityksellä tiedonhallintalakiin ehdotetun muutoksen johdosta tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaan voisi tulla vain sellaisia viranomaisia, jotka määritetään kriittisiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla julkishallinnon toimialalla. Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain 1 §:n 3 momentin nojalla julkishallinnon toimialalla tarkoitetaan julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia. Julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja viranomaisia ovat valtion hallintoviranomaiset sekä muut valtion virastot ja laitokset. Julkishallinnon toimialaan eivät siten kuuluisi julkisuuslain 4 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetut eduskunnan virastot ja laitokset. Lisäksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain 2 §:ään sisältyisi yleinen soveltamisalarajaus, jonka nojalla lakia ei sovellettaisi tasavallan presidentin kansliaan, eduskuntaan, eduskunnan oikeusasiamieheen, valtioneuvoston oikeuskansleriin, Suomen Pankkiin tai tuomioistuimiin. Näin ollen eduskunnan kanslia tai muut eduskunnan virastot eivät voisi tulla yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritetyiksi kriittisiksi toimijoiksi julkishallinnon toimialalla, eivätkä siten myöskään tiedonhallintalain 4 a luvun soveltamisalaan tässä esityksessä ehdotetusta muutoksesta riippumatta. Eduskunnan

virastojen valtiosääntöisestä asemasta ei siten arvioida aiheutuvan estettä esityksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska NIS 2 -direktiivissä ja CER-direktiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kyberturvallisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kyberturvallisuuslain (124/2025) 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 6 momentti, 27 §:n 2 momentti, 28 §:n 4 momentti ja 45 §:n 2 momentti sekä

lisätään 17 §:ään uusi 6 momentti, 26 §:ään uusi 3 momentti ja 45 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

3 §

Toimijat

— —

Tätä lakia sovelletaan myös toimijaan, joka koostaan riippumatta on:

1) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja;

2) luottamuspalvelun tarjoaja;

3) aluetunnusrekisterin ylläpitäjä;

4) DNS-palveluntarjoaja; tai

5) yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (/) nojalla määritetty kriittinen toimija muulla kuin julkishallinnon toimialalla (*kriittinen toimija*).

— —

4 §

Soveltamisalan rajaukset

— —

Tätä lakia sovelletaan kuntalaissa (410/2015) tarkoitettuun kuntaan vain liitteessä I tai II tarkoitetun toiminnan osalta sekä siltä osin, kun kunta on kriittinen toimija.

— —

17 §

Poikkeamailmoituksen käsittely

— —

Jos 11–13 tai 15 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai raportin tekee kriittinen toimija, valvovan viranomaisen on toimitettava ilmoituksesta tai raportista tieto viranomaiselle, joka on yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltainen valvomaan kriittistä toimijaa.

26 §

Valvovat viranomaiset

— —

Jos kriittinen toimija ei harjoita liitteessä I tai II tarkoitettua toimintaa, valvova viranomainen määräytyy yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla.

27 §

Valvonnan kohdistaminen

— —

Keskeisellä toimijalla tarkoitetaan:

1) liitteessä I tarkoitettua toimijaa, joka ylittää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset;

2) hyväksyttyjä luottamuspalvelun tarjoajia, aluetunnusrekisterin ylläpitäjiä sekä DNS-palveluntarjoajia;

3) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia, jotka täyttävät tai ylittävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset;

4) 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimijaa; sekä

5) kriittistä toimijaa.

— —

28 §

Tiedonsaantioikeus

— —

Valvovalla viranomaisella on salassapitosäännösten, 2 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toiselle valvovalle viranomaiselle, CSIRT-yksikölle ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetulle valvovalle viranomaiselle, jos se on välttämätöntä tässä laissa tai yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta annetussa laissa viranomaiselle säädettyä tehtävää varten. Tiedonsaantioikeuden käyttämisellä tai tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.

— —

45 §

Viranomaisten yhteistyö

— —

Valvovien viranomaisten, CSIRT-yksikön ja keskitetyn yhteyspisteen on toimittava tarvittaessa yhteistyössä poliisin tai muun esitutkintaviranomaisen, tietosuojavaltuutetun, Finanssivalvonnan ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja

häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetun valvovan viranomaisen kanssa sekä Liikenne- ja viestintäviraston sille ilmailulaissa (864/2014), sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa ja eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtävien osalta

— —

Valvovien viranomaisten ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettujen valvovien viranomaisten on vaihdettava keskenään säännöllisesti tietoja kriittisten toimijoiden määrittämisestä sekä riskeistä, kyberuhkista ja poikkeamista ja muista kuin kyberturvallisuuteen liittyvistä riskeistä, uhkista ja poikkeamista, jotka vaikuttavat kriittisiksi toimijoiksi määritettyihin toimijoihin, sekä näiden riskien, uhkien ja poikkeamien hallintatoimenpiteistä. Valvovan viranomaisen on ilmoitettava yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltaiselle valvovalle viranomaiselle, kun kriittiseen toimijaan kohdistetaan tämän lain 4 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia. Valvova viranomainen voi kohdistaa kriittiseen toimijaan valvontaa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltaisen valvovan viranomaisen pyynnöstä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia ja tällä lailla muutettavan lain 10–18 ja 41 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Tällä lailla muutettavan lain 7–9 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuitenkin vasta yhdeksän kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.

———

2.

Laki

julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 125/2025, uusi 7 momentti seuraavasti:

3 §

Lain soveltamisala ja sen rajoitukset

— —

Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, 4 a lukua sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun viranomaiseen, jos se on yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (/) nojalla määritetty kriittinen toimija julkishallinnon toimialalla.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla muutettavan lain 4 a lukua sovelletaan kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Kriittisen toimijan on saatettava toimintansa tällä lailla muutettavan lain 18 a ja 18 b §:n mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.

———

Helsingissä 10.4.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

kyberturvallisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kyberturvallisuuslain (124/2025) 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 6 momentti, 27 §:n 2 momentti, 28 §:n 4 momentti ja 45 §:n 2 momentti sekä
lisätään 17 §:ään uusi 6 momentti, 26 §:ään uusi 3 momentti ja 45 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Toimijat	*Toimijat*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tätä lakia sovelletaan myös toimijaan, joka koostaan riippumatta on: 1) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja; 2) luottamuspalvelun tarjoaja; 3) aluetunnusrekisterin ylläpitäjä; *tai* 4) DNS-palveluntarjoaja.	Tätä lakia sovelletaan myös toimijaan, joka koostaan riippumatta on: 1) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoaja; 2) luottamuspalvelun tarjoaja; 3) aluetunnusrekisterin ylläpitäjä; 4) DNS-palveluntarjoaja; *tai* *5) yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (/) nojalla määritetty kriittinen toimija muulla kuin julkishallinnon toimialalla (kriittinen toimija).*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
4 §	4 §
Soveltamisalan rajaukset	*Soveltamisalan rajaukset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tätä lakia sovelletaan kuntalaissa (410/2015) tarkoitettuun kuntaan vain liitteessä I tai II tarkoitetun toiminnan osalta.	Tätä lakia sovelletaan kuntalaissa (410/2015) tarkoitettuun kuntaan vain liitteessä I tai II tarkoitetun toiminnan osalta *sekä siltä osin, kun kunta on kriittinen toimija.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
17 §	17 §
Poikkeamailmoituksen käsittely	*Poikkeamailmoituksen käsittely*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(uusi)	*Jos 11–13 tai 15 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai raportin tekee kriittinen toimija, valvovan viranomaisen on toimitettava ilmoituksesta tai raportista tieto viranomaiselle, joka on yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltainen valvomaan kriittistä toimijaa.*
26 §	26 §
Valvovat viranomaiset	*Valvovat viranomaiset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(uusi)	*Jos kriittinen toimija ei harjoita liitteessä I tai II tarkoitettua toimintaa, valvova viranomainen määräytyy yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla.*
27 §	27 §
Valvonnan kohdistaminen	*Valvonnan kohdistaminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Keskeisellä toimijalla tarkoitetaan 1) liitteessä I tarkoitettua toimijaa, joka ylittää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset; 2) hyväksyttyjä luottamuspalvelun tarjoajia, aluetunnusrekisterin ylläpitäjiä sekä DNS-palveluntarjoajia; 3) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia, jotka täyttävät tai ylittävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2	Keskeisellä toimijalla tarkoitetaan: 1) liitteessä I tarkoitettua toimijaa, joka ylittää mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2 artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset; 2) hyväksyttyjä luottamuspalvelun tarjoajia, aluetunnusrekisterin ylläpitäjiä sekä DNS-palveluntarjoajia; 3) yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia, jotka täyttävät tai ylittävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY liitteen 2

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset; *sekä* 4) 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimijaa.	artiklan mukaiset keskisuuria yrityksiä koskevat edellytykset; 4) 3 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimijaa; *sekä* *5) kriittistä toimijaa*.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
28 §	28 §
Tiedonsaantioikeus	*Tiedonsaantioikeus*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Valvovalla viranomaisella on salassapitosäännösten, 2 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toiselle valvovalle viranomaiselle *ja* CSIRT-yksikölle, jos se on välttämätöntä tässä laissa tai yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta annetussa laissa viranomaiselle säädettyä tehtävää varten. Tiedonsaantioikeuden käyttämisellä tai tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.	Valvovalla viranomaisella on salassapitosäännösten, 2 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toiselle valvovalle viranomaiselle, CSIRT-yksikölle *ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetulle valvovalle viranomaiselle*, jos se on välttämätöntä tässä laissa tai yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta annetussa laissa viranomaiselle säädettyä tehtävää varten. Tiedonsaantioikeuden käyttämisellä tai tietojen luovuttamisella ei saa rajoittaa luottamuksellisen viestin ja yksityisyyden suojaa enempää kuin on välttämätöntä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
45 §	45 §
Viranomaisten yhteistyö	*Viranomaisten yhteistyö*
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
Valvovien viranomaisten, CSIRT-yksikön ja keskitetyn yhteyspisteen on toimittava tarvittaessa yhteistyössä poliisin tai muun esitutkintaviranomaisen, tietosuojavaltuutetun, *Liikenne- ja viestintäviraston sille ilmailulaissa, sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa ja eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtävien osalta ja Finanssivalvonnan kanssa.*	Valvovien viranomaisten, CSIRT-yksikön ja keskitetyn yhteyspisteen on toimittava tarvittaessa yhteistyössä poliisin tai muun esitutkintaviranomaisen, tietosuojavaltuutetun, *Finanssivalvonnan ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitetun valvovan viranomaisen kanssa*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	sekä Liikenne- ja viestintäviraston sille ilmailulaissa (864/2014), sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa ja eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtävien osalta.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
(uusi)	*Valvovien viranomaisten ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettujen valvovien viranomaisten on vaihdettava keskenään säännöllisesti tietoja kriittisten toimijoiden määrittämisestä sekä riskeistä, kyberuhkista ja poikkeamista ja muista kuin kyberturvallisuuteen liittyvistä riskeistä, uhkista ja poikkeamista, jotka vaikuttavat kriittisiksi toimijoiksi määritettyihin toimijoihin, sekä näiden riskien, uhkien ja poikkeamien hallintatoimenpiteistä. Valvovan viranomaisen on ilmoitettava yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltaiselle valvovalle viranomaiselle, kun kriittiseen toimijaan kohdistetaan tämän lain 4 luvussa säädettyjä toimivaltuuksia. Valvova viranomainen voi kohdistaa kriittiseen toimijaan valvontaa yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 19 §:n nojalla toimivaltaisen valvovan viranomaisen pyynnöstä.*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
	Tätä lakia ja tällä lailla muutettavan lain 10–18 ja 41 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi. Tällä lailla muutettavan lain 7–9 §:ää sovelletaan kriittiseen toimijaan kuitenkin vasta yhdeksän kuukauden kuluttua siitä, kun tämä on saanut tiedon päätöksestä, jolla tämä on määritetty kriittiseksi toimijaksi.

2.

Laki

julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 125/2025, uusi 7 momentti

seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 §	3 §
Lain soveltamisala ja sen rajoitukset	*Lain soveltamisala ja sen rajoitukset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
(uusi)	*Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, 4 a lukua sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun viranomaiseen, jos se on yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain (/) nojalla määritetty kriittinen toimija julkishallinnon toimialalla.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tällä lailla muutettavan lain 4 a lukua sovelletaan 3 §:n 7 momentissa tarkoitettuun kriittiseen toimijaan kuukauden kuluttua siitä, kun viranomainen on saanut tiedon sen kriittiseksi määrittämistä koskevasta päätöksestä. Kriittisen toimijan on saatettava toimintansa tällä lailla muutettavan lain 18 a ja 18 b §:n mukaiseksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut tiedon sen kriittiseksi toimijaksi määrittämistä koskevasta päätöksestä.